

"UKRAINIAN LABOR NEWS"

Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51 465

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"

газета для робочого люду — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четверг і суботу.

Видає Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, інкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Укр. Роб. Дому, на р.і вулиць Прічард і Макгрегор, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00

Адреса: UKRAINIAN LABOR NEWS, Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Непоміщення в газеті рукописів не звертається, хіба що дописувачів власною асигнацією, що бажає звороту свого рукопису на випадок його непоміщення та залучить поштовою стрілкою на його пересилку.

ПРОТЕСТУЙТЕ ПРОТИ ЗНУЩАННЯ ПОЛЬСЬКОЇ ШЛЯХТИ.

В "Укр. Роб. Вістях" з 21. грудня ц. р. ми навели короткі дані про нечувані насильства польської шляхти над українським населенням і над його культурно-освітніми надбаннями на окупованих шляхтою західно-українських землях.

Найбільшим злочинним польською шляхти є засудження у Тернополі, 8. листопада 1926 р., на смерть через повішення українського селянина Михайла Білого тільки за те, що у него знайдено дві заброньовані шляхетською владою книжки.

Проти цього найновішого насильства повинно дружно протестувати не тільки саме українське робітничо-фармерське населення в Канаді, але до протесту проти цього насильства ми повинні притягнути працюючих інших народностей Канади. Днем цього протесту повинна бути неділя 2. січня 1927 року. Тому всяди, де тільки є українська робітничка чи фармерська організація, вона повинна цю справу заняти. Де є відділи Канадійської Робітничої Оборончої Ліги, там вони повинні взяти ініціативу у свої руки; де-ж таких нема, там повинні це зробити інші організації.

До всіх наших організацій ми вишлемо вчасно резолюції з повними директивами, до кого їх засилати.

Готуйтеся, товариші і товаришки, до цього протесту! Подайте до англійської преси всі ті факти про знущання польської шляхти над українським працюючим населенням, які ми подавали в "Укр. Роб. Вістях" з 21. грудня 1926 року.

МІЖНАРОДНИЙ СТАН НА ПЛЕНУМІ ВИКОНКОМУ КОМІНТЕРНУ.

Почавши 22. листопада — радів в Москві поширений Виконавчий Комітет Комуністичного Інтернаціоналу. Радив він над положенням в капіталістичних країнах, над станом робітництва й селянства, над політичними та економічними взаєминами між капіталістичними державами й т. ин.

З великим докладом на пленумі про міжнародний стан виступив т. Н. Бухарін. Над його докладом розвинулася широка дискусія, а відтак т. Бухарін відповідав на всі спірні чи не вяснені питання.

ЄВРОПА ПІ АМЕРИКА.

Про капіталістичний світ, як одну солідну цілість, говорити тепер не можна, а приходиться цей світ ділити на дві головні частини: Європу й Америку (під Америкаю треба розуміти Злучені Держави). Зверхність у світовому господарстві після війни перейшла до Злучених Держав. Американський капітал відіграє у цьому господарстві виключну роллю, він є гегемоном над європейським капіталом.

З другого-ж боку в Європі створився Радянський Союз, що є великою робітничо-селянською соціалістичною державою. Отож у світовому становищі створилося два бігуни: капіталістичний — Злучені Держави Північної Америки й соціалістичний — Союз Радянських Соціалістичних Республік. Між ними бігунами є це капіталістична Європа, яка на зверх балакає про капіталістичну пан-Європу, а в нутрі бореться у власних безвихідних суперечностях. Ця капіталістична "пан-Європа" скрегоче зубами на соціалістичний бігун, але одночасно коле її в боки пануюче становище Злучених Держав. Як проти одного, так і проти другого приходиться капіталістичній Європі лучитися разом. Чи можливе таке пан-європейське об'єднання капіталу? "Взагалі", звичайно, можливе, каже тов. Бухарін, але коли виникнуть оте "взагалі", то відповідь буде негативна.

ЧИ МОЖЛИВА СВІТОВА КОАЛІЦІЯ ВСІХ КАПІТАЛІСТИЧНИХ ДЕРЖАВ.

Деким з учасників поширеного пленуму Виконавчого Комітету поставлено було питання, чи можлива є коаліція всіх капіталістичних держав? Тов. Бухарін каже, що коли забути про існування пролетаріату й вважати капіталізм за вічний, то можлива, бо існує закон концентрації й централізації капіталу. Через ряд війн великі капіталістичні хижакі пожерли-б менші й пройшовши через величезні війни між собою, могли-б, якщо не зруйнували-б всього на світі, тоді об'єднатися. Але це можливе лише тоді, коли-б не було робітничої класи і її боротьби. Тепер-же якраз все зосереджується довкола боротьби між капіталізмом і соціалізмом, а тому війни капіталістів між собою можуть привести не до об'єднання капіталістів, але до соціальної революції, отже до соціалізму.

ФОРДИЗМ І КАПІТАЛІСТИЧНА РАЦІОНАЛІЗАЦІЯ ГОСПОДАРСТВА.

Тов. Трен, представник французької комуністичної партії, поставив на пленумі питання так, що "Фордизм — це не тільки раціоналізація, це ще й підвищення заробітної платні". Тов. Бухарін відповів, що за останні два роки в Злучених Державих заробітна платня американських робітників не підвищилася, хоч інтен-

зивність (видатність) праці в Америці стоїть багато вище, ніж в Європі. Через це американський робітник значно більше виснажується при роботі.

Капіталізм може провадити технічні поліпшення у виробництві, але це не буде доказом його поступової ролі в цілому. Можне технічне поліпшення можливе лише в певнім суспільнім оточенні: машини самі собою не існують. Машини працюють в рамках певної людської організації, а ця організація в дану хвилину або капіталістична, або соціалістична.

Машина, техніка, організація праці — це технічний бік раціоналізації; підвищення-ж інтензивності праці й ступня визиску, безробіття й т. ин. — це соціалістичний бік раціоналізації. Поліпшення машинізації виробництва в капіталістичних умовах багаче капіталістів і збільшує визиску працюючих; поліпшення машинізації в Радянському Союзі (в соціалістичних умовах) поліпшує рівень життя робітничої класи. Соціал-демократи намагаються, якраз, затерти це основне питання, вони обманюють робітників, коли вихваляють перед ними технічну раціоналізацію капіталістичного господарства й закликають до співробітництва з капіталістами.

Комуністи ставлять питання так: яку користь приносить раціоналізація робітникам? В наслідок раціоналізації звільняється робітників з роботи? — комуністи проти цього; раціоналізація підвищує інтензивність виробництва коштом робітників і без підвищення заробітної платні? — комуністи проти цього.

В наслідок цього, тов. Бухарін пропонує пленуму такі гасла боротьби, вироблені разом з німецькими і англійськими товаришами:

- 1. Боротьба з капіталістичною стабілізацією.
2. Боротьба з усіма жорсткими станом робітничої класи викликаними раціоналізаторським шахрайством.
3. Боротьба за піднесення життєвого рівня робітничої класи.
4. Боротьба за соціалістичну організацію господарства.
5. Не капіталістична, а соціалістична раціоналізація.

"СВОБОДА ДУМОК".

Найлютіші вороги робітничої класи завжди прикривали свої вимоги так званою "свободою думок". Більшовицька партія — це організація людей, що мають однакові погляди в основних питаннях. З тими-ж людьми, що стоять по другий бік барикад, ми повинні боритися всіма засобами. Перед комуністами повинні стояти гасла: завоювання працюючих мас, єдиний фронт, питання раціоналізації, праця в трейд-юніях і т. ин.

Так само треба виразно поставити питання про більшовицьку та консолідацію комуністичних партій. В комуністичних партіях не повинно бути місця ніяким фракціям. Фракції є ознакою кволости партії. Комінтернові й революційній потрібні дійсно об'єднані організації людей, що дотримуватися однакових поглядів в основних питаннях. Тільки така внутрішня консолідація дасть комуністам змогу завоювати маси.

ЩО ВИРІШИЛА ІМПЕРІАЛЬНА КОНФЕРЕНЦІЯ В ЛОНДОНІ.

Бритійська імперіальна конференція, що недавно відбулася в Лондоні, опублікувала звіт комісії між-імперіальних зносин Великої Британії та її доміній між собою. Цей звіт робить враження, що ніби конференція виявила успіх.

Імперіальна конференція тільки довершила фактичний стан речей. Вона не усунула дошкульних місць у конституції Бритійської імперії, вона не затулила тих місць, що протягом останніх років тільки ширшали.

Англійська імперіальна конференція примусило удавати задоволення, якщо це не наслідок конференції, то з "доброї волі" учасників конференції, що мовляв багато попрацювали над згаданим документом, ретельно й мудро зредагованим. Документ цей, безперечно великої ваги. Він зовсім не являє собою почину в справі зміцнення імперії, що його прагнув британський уряд. Навпаки, він чорним по білому викриває, хоч і в прихованій формі, усі противності, які відокремлюють ті різні країни. Щоправда, конференція не захопилася коло справи конституції Бритійської імперії. Вона тільки визнала фактичне становище, а саме, що "домінії становлять автономні громади в складі Бритійської імперії, на рівності, — у тім числі, і Велика Британія, — і ніодна з них не підлягає іншим, як у внутрішніх, так і в зовнішніх справах". Конференція також визнала, що "кожна домінія має сама судити про характер і розмір співробітництва" (з Англією).

Поступившись так перед могутніми й фінансово вже незалежними домініями, конференція, проте, не поширила цієї засади на Індію, де Англія хоче збергти своє панування. Загалом представництво Індії на конференції було тільки фарсом, бо її репрезентував призначений від англійського уряду бердонський магараджа (владар). Єдиний, хто говорив ім'ям Індії, це був англійський міністер у справах Індії, лорд Биркенгед.

Конференція взагалі не зачепила справжніх проблем між-імперських стосунків. Вона відклала все це на невідомий час; щоб не підкреслити глибокої прірви, що утворилася між домініями й Англією. Уступку зроблено, проте, що до генерал-губернаторів доміній, які вже будуть тільки декоративними представниками англійського короля. Парламентам доміній надається тепер цілком вольна воля застан речей. Закон-ж у зовнішніх справах має ухвалювати англійський парламент, але ніодин з таких законів не набере чинності без згоди уряду відповідної домінії. Проблему зовнішніх зносин, що вже не раз призводила до конфліктів, теж не пощадило врегулювати так, щоб уникнути криз у майбутньому. Що-до цього конференція, знов таки корячись фактам, визнала, що кожна домінія має право складати договори, які стосуються її власних справ. Проте, англійський уряд зберіг за собою загальну зовнішню політику, що стосується "спільних інтересів". Далі, однак, у звіті говориться, що "ні Англію, ні домінії не можна примусити пристати на активні зобов'язання без угоди їхніх урядів".

НАЙБІЛЬША КАМЕНІЦЯ.

Недавно в Харкові відбулися урочисті закладання найбільшого в Радянському Союзі будинку, т. зв. "Будинку продуктивності". Будинок той складається з трьох величезних корпусів, один з них 14-ти поверховий — і будеється його за останнім словом архітектурної науки. Зараз вже збудовано 7 поверхів. Цілоком готовий будівля буде в осені 1927 року.

В ЦАРСТВІ ФАШІЗМУ.

Кореспондент "Вельт ам Абенд" сповідає з Італії, що вже висилається першу групу арештованих за "вороже ставлення до фашистського режиму". Більшість висилається до колоній, або на мало заселені острови недалеко Сицилії.

Речинець засланця доходить в багатьох випадках до 5-ти років. Режим для засланців буде встановлено дуже суворий, а саме: висланці не мають права виходити поза межі призначеного їм району (навіть при звичайній прогульці). Під загрозою трох-місячного тюремного ув'язнення їм забороняється відвідувати всякі "громадські місця", ось як: читальню, кіно, театри, ресторани, кафе. Так само їм не дозволяється бути на всіх засіданнях, хоча-б навіть як слухачам. За приклад тих "злочинців",

що за них провинціональні комісії визначили засланню, може стати справа месинського професора Ізи; його засланню за "недостатню пошану" до фашистського режиму, що виявилася в одній випадково вжитій фразі.

Окрім арештів та заслань, ще досі тривають фашистські насильства над видатними представниками опозиції. В Тоскані недавно група фашистів вдерлася до квартири колишнього посла адвоката Сальвадори і напала на нього. Фашисти вбили Сальвадори й після того змушались над його труном. В Неаполі такий самий наскок вчинено на квартиру професора Лабріола. Не заставши його дома, фашисти напали на його сина, виволокли його голого на вулицю і потнали по шлюму шкоти, підганюючи нагаями й палицями.

лізована дуже швидко. Скрізь по містах України організується спеціальні комітети спідпомоги будівництву Дніпрельстану. Театр ім. М. Заньковецької в Дніпропетровську ставить пєсу в користь будови Дніпрельстану. За ним безумовно підуть всі театри України.

Громадська думка на Україні надвичайно піднята. Всі бажають негайного будівництва Дніпрельстану і всі готові цьому допомогти. І робітники і селяне, дуже зацікавлені Дніпрельстаном і вже почали проважати всі ініціативи в справі вишукання коштів.

Гроші вже поступають. 6-го листопада і Держплан (Державний плановий господарний орган) С.Р.С.Р. визнав за потрібне розпочати будову. Значить — будуюмо Дніпрельстан. Дніпропетровськ, 8. XII 1926. Ів. Ткачук.

"СНЕП ШАТС".

НЕМА ПОТРЕБИ.

— Ви бачили? — Шо?

— А "Український Голос"? — Тепер його у нашій місцевості трудно побачити. Все буде може рік, як бачив його у Вінніпегу в книгарні. А що там такого?

— Якійсь православний з нашої місцевості так понанісуйвав на робітничі організації, що навіть якось ніяково читати.

— Ви-ж знаєте самі, що вже, як православний, то чого вид него хотіть? Біленька собі і невинна жертва. Він пише, а панки з "У. Г." сміються, що мають таких же робітників, що самі себе понижують. — А ви не думаєте відповідати?

— А чого-ж ви мене питаєте? — Бо ви робкор. — Ви думаєте, що треба йому відповідати?

— Я так думаю. Та-ж то всю брехню від початку до кінця! — Кажете, що брехня?

— Так. Всі люде скажуть, що брехня! — Тому я й не думаю відповідати на брехні. — А що-ж вам зашкочить? Хай люде знають!

— Перше все, що з такими дописувачами не хочу мати нічого до діла. Таких невинних і біленьких жертв найкраше игнорувати.

— Але-ж... — Треба вам знати про це, що у нашій місцевості "У. Г." не розділяють. Приходить лише одне число — до того, що писав допис. Отаже, він напише, а відтак прочитає своїй жінці на тім всім кінець. Коли я напишу спростування в "У. Р. В." на брехні цього писакі, то українське робітництво не буде знати в чім справа, бо я вже сказав попередню, що тут "У. Г." ніхто не читає.

— Ви правду сказали. Вчора я був в того писакі і він мені читав свій допис. Його жінка аж рот отворила, так слухала. Кажала, що "між більшовиками не знайдеться ані одного, аби міг відповісти на допис мого чоловіка"... Так такий і сказав! Я нічого не хотів обзивати в його хаті, але скажу вам, що там ані слова правди. А скажіть мені, як ви знаєте, що він читав свій допис перед своєю жінкою?

— Більшовики все знають. — То значить, що відповідає не буде. — Ні. — То і добре зробите. Ви знаєте, що він аж язичком помелько, аби йому ваші товариші відповідали в газеті. Читає кожне число "Вістей". І ані на одну свою брехню ще не найшов відповіді у "Вістях". І сердиться, що ніхто з ним не хоче чуслитися!

Драпка.

УКРАЇНІЗАЦІЯ НА КУБАНИ.

Українізація шкід на Кубані цього року дуже збільшилася. Торік на Кубані було півтора ст українських шкід, а тепер їх понад 600 з 24,000 учнів.